

Iniciativa e Qëndrueshmërisë në BSNEK dhe zhvillimet e fundit

**PUNËTORIA PËR ZYRTARË TË LARTË:
PULSAR, REPARIS për NVM-të, STAREP**

29 nëntor 2022

Brian Friedrich

Anëtar i BSNEK

Kryetar i Grupit Punues të Teknologjisë

Kryetar i Grupit të Ekspertëve të Teknologjisë

- Vështrim i Kodit të BSNEK
- Qëndrueshmëria
- Teknologjia
- Përditësim për projektet e tjera

IESBA

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

Vështrim i Kodit të BSNEK

Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët

Bordi i pavarur e përcaktimit të standardeve

- Zhvillon standardet e etikës dhe pavarësisë për kontabilistët profesionistë në mbarë botën
- Mbështet miratimin dhe zbatimin e Kodit BSNEK
- Nxit debatin ndërkombëtar mbi çështjet e etikës me të cilat përballen kontabilistët

IESBA

Përbërja e BSNEK

- Kryetar i pavarur dhe 17 anëtarë vullnetarë
→ 18 anëtarë
- Anëtarët e BSNEK të miratuar nga Bordi Mbikëqyrës i Interesit Publik
- Jo më shumë se 9 praktikues,
jo më pak se 3 anëtarë publik

Domosdoshmëritë Etike

- Etika është themeli i profesionit të kontabilitetit
- Besimi dhe etika janë veçanërisht të rëndësishme gjatë kohës së ndryshimeve transformuese
- Kodi BSNEK ofron një bazë të fortë, të bazuar në parime, por nuk është statik

Pjesë dhe seksione në Kodin BSNEK

PART 1:

Complying with the Code, Fundamental Principles, and Conceptual Framework
(All Professional Accountants - Sections 100 - 199)

PART 2:

Professional Accountants in Business
(Sections 200 - 299)

PART 3:

Professional Accountants in Public
Practice (Sections 300 - 399)

PART 4:

4A Independence for Audit and
Review Engagements (400 - 899)

4B Independence for Assurance
Engagements other than Audit and
Review Engagements (900 - 999)

GLOSSARY: All Professional Accountants

Korniza Konceptuale dhe Parimet Themelore

The Conceptual Framework

The Five Fundamental Principles

- Integrity
- Objectivity
- Professional Competence and Due Care
- Confidentiality
- Professional Behavior

Independence

IESBA

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

Qëndrueshmëria

The background features a series of wavy, horizontal lines in shades of green and grey, creating a sense of movement and depth. The lines are more prominent in the lower half of the image, where they transition from light green to dark green, and then to a dark grey/black at the bottom. The upper half of the image is mostly white, with the wavy lines appearing as faint, light green and grey bands.

Rolet e ZM në Qëndrueshmëri

Qëndrueshmëria – Fusha kryesore e fokusit

- Mbështetje e fortë për fokusin strategjik në raportimin dhe sigurimin e qëndrueshmërisë
- Mbështetje e fortë për të eksploruar zgjerimin e fushëveprimit të Kodit BSNEK për të mbuluar të *gjithë* ofruesit e sigurimit të qëndrueshmërisë
- Rëndësia e bashkëpunimit me BNSKA dhe ISSB
- Nevoja për infrastrukturë gjithëpërfshirëse

Qëndrueshmëria – Fusha kryesore e fokusit

Roli kritik i etikës për besimin

- Rritja e thirrjeve të palëve të interesuara për sjellje etike në raportimin dhe sigurimin e qëndrueshmërisë
- Të njëjtat standarde të larta të raportimit, etikës dhe pavarësisë dhe aftësive teknike duhet të zbatohen *pavarësisht* se kush e bën punën
  - ❑ "Greenwashing" është një shqetësim i rëndësishëm
  - ❑ Rëndësia e pavarësisë së praktikantit për një siguri të besueshme

Zhvillimet kryesore të fundit

BSNEK angazhohet publikisht për përgatitjen në kohë të standardeve globale të etikës dhe pavarësisë

Teksti përfundimtar i BE CSRD I publikuar

IOSCO lëshon një deklaratë duke inkurajuar punën e BSNEK dhe BNSKA drejt standardeve agnostike të profesionit

qershor
2022

korrik

shtator

tetor

BSNEK dhe BNSKA secili paraqesin letra komentesh mbi ED-të e ISSB

FSB mbështet publikisht zhvillimin e BSNEK dhe BNSKA për sigurimin e qëndrueshëm të qëndrueshmërisë, standardet e etikës dhe pavarësisë

- FSB nxjerr raportin e progresit mbi udhërrëfyesin për adresimin e rreziqeve financiare të lidhura me klimën
- Udhëzimet e stafit të BSNEK-s për trajtimin e greenwashing

Çështjet që kanë të bëjnë me raportimin e qëndrueshmërisë

Çështjet që kanë të bëjnë me sigurimin e qëndrueshmërisë dhe pavarësinë

Rritja e interesit publik, ndaj duhet t'i nënshtrohet të njejtave standarde të etikës/pavarësisë si auditimet e informacionit financiar

Profesionistë të tjerë përveç AP janë të përfshirë në ofrimin e sigurimit

Thirrje për standardet gjithëpërfshirëse për sektorin

Inputet janë të nevojshme nga ofruesit e sigurimit të qëndrueshmërisë (veçanërisht ata që nuk janë ZM)

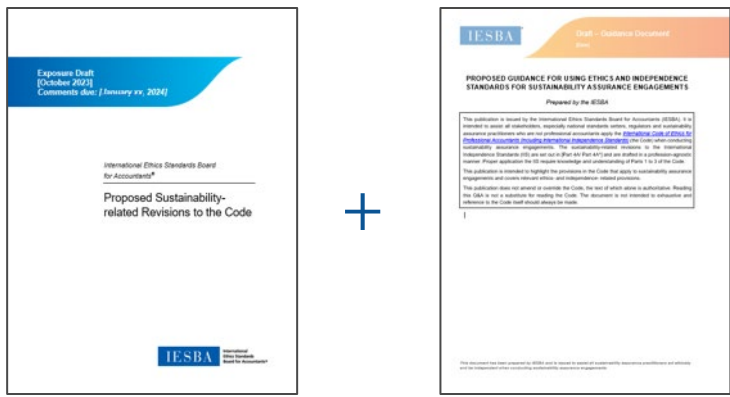
Kodi i BSNEK/Standardet e Pavarësisë të qëndrojnë në përputhje me standardet e sigurimit të qëndrueshmërisë së BNSKA

Shqyrtimi i mundësive

A Rishikimet e Kodit ekzistues BSNEK

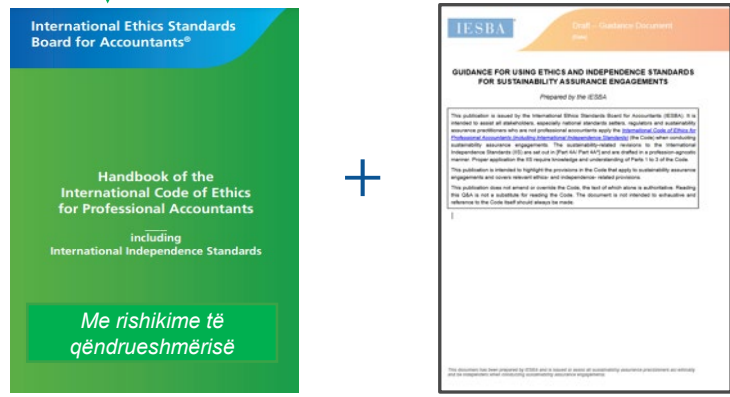
P.sh., duke përdorur terma më të përgjithshëm si "praktikues", "angazhim"

shtator
2023

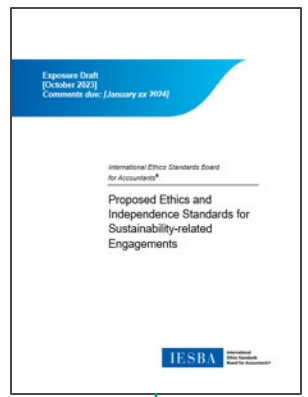
Përfshin rishikime të Pjesës 4A OSE Pjesës së re 4A

T4 2024

B Manual krejtësisht i veçantë

E pavarur, mbulon si AP-të ashtu edhe jo-AP-të

Rrjedha e punës dhe koordinimi i tyre

Pavarësia

Ndryshimet e kodit

Jepni kritere specifike për të shpjeguar se cilat dispozita të pavarësisë në Pjesët 4A dhe 4B zbatohen kur garantoni informacionin e qëndrueshmërisë

Burimet për jo-PA

Zhvilloni një udhëzues ose manual për të ndihmuar jo-AP-të të zbatojnë Kodin për sigurimin e qëndrueshmërisë

Etika (Kodi Pjesët 2-3)

Zhvilloni dispozita etike lidhur me qëndrueshmërinë për përgatitësit e informacionit të qëndrueshmërisë

Përdorimi i ekspertëve

Të ndërmerret një rishikim holistik i dispozitave që trajtojnë përdorimin e ekspertëve nga këndvështrimi i etikës dhe i pavarësisë

- Rrjedhat e punës përdorin Kodin dhe standardet e referuara nga jo-PA-të
- Koordinimi me ISSB dhe IAASB

Hapat e ardhshëm

TM4 2022

- Koordinim i vazhdueshëm me IOSCO, IAASB dhe ISSB
- Kontakt i synuar me IFIAR, GRI, KE, investitorët, Forumi i Firmave, PAO dhe të tjerë
- Tryeza e dhjetorit IOSCO

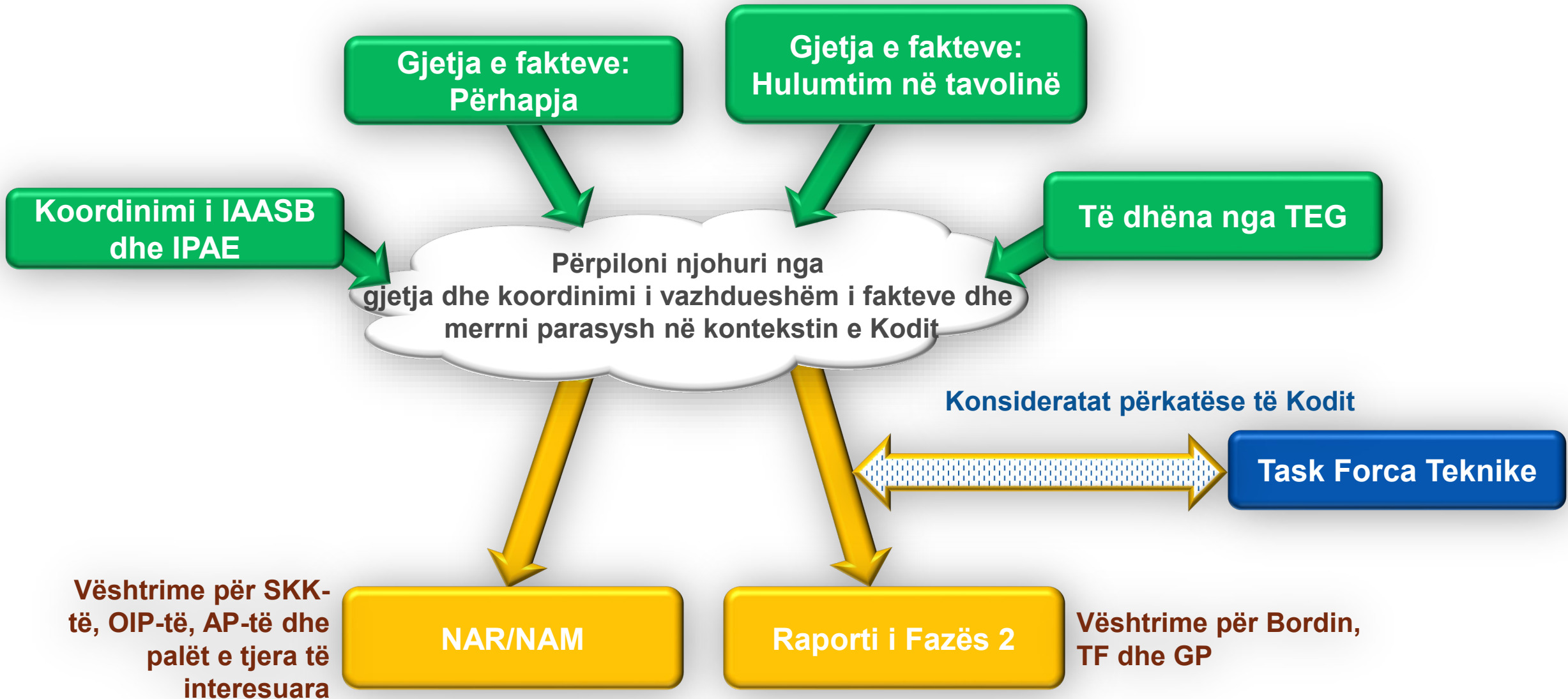
Takimet e IESBA në nëntor/dhjetor

- Merrni parasysh përditësimet e projektit nga përfaqësuesit e IAASB dhe ISSB
- Miratimi i projekt propozimeve, duke marrë parasysh kuadrin e interesit publik
- Krijimi i Task Forcave
- Shpërndarja prioritare e burimeve të stafit për të përmbushur afatet kohore

Teknologjia

Iniciativa e Teknologjisë BSNEK

Raporti Përfundimtar i Fazës 2 të GT: Rekomandime me implikime të mundshme në kod

Rekomandim

Të dhënat e përdorura për trajnimin e IA

Transparenca dhe IA e shpjegueshme

Qeverisja e të dhënave, duke përfshirë ruajtjen e të dhënave

Komunikimi me GPT

Mbështetja ose përdorimi i ekspertëve

Presioni mbi AP

Marrëdhëniet e biznesit

TWG sugjeroi rrugën përpara

Adresuar nga rishikimet e propozuara teknologjike të Kodit

Adresuar nga rishikimet e propozuara teknologjike të Kodit

Përfshini në Dokumentin Konsultativ të SWP

Përfshini në Dokumentin Konsultativ të SWP

Përfshini në Dokumentin Konsultativ të SWP

Të përfshihet në rrjedha aktuale të punës

Të përfshihet në Dokumentin Konsultativ të SWP

Burime jo autoritative

Ethical Leadership in an Era of Complexity and Digital Change

- Forca të shumta në lojë
- Të nxitur nga teknologjia...por jo vetëm teknologjia
- Liderhipi Etik ndodh në të gjitha nivelet, në varësi të sferës së ndikimit

Organizatat përballen me probleme komplekse

- Pritjet sociale për qëndrueshmëri, ndryshimet klimatike dhe drejtësinë sociale
- Ndërvarshmëritë në mes organizatave dhe sistemeve sociopolitike
- Etika dhe strategjia janë të ndërlidhura për besim dhe reputacion
- Mundësitë për AP si këshillëratë të besueshëm dhe udhëheqës etik

Kompleksiteti nuk është diçka e re por është zmadhuar nga ndërprerjet teknologjike, varshmëritë e rritura dhe pritjet e mëdha shoqërore.

“Komplekse” dhe e “komplikuar”

“Komplekse” dhe e “komplikuar” nuk janë të njëjta dhe dallimi ka rëndësi

- Situatat komplekse janë dinamike të pasakta dhe të paparashikueshme
- Problemet komplekse duhet “menaxhuar” e jo “zgjidhur”
- Qasja ndaj një problemi kompleks në mënyrën e njëjtë si një problem i komplikuar që nuk do të prodhon një rezultat optimal

Dallimi është i një tipi jo i një shkallë.

“Komplekse” nuk do të thotë “më e komplikuar”

Teknologjia është një shpatë me dy teha

- Teknologjia e rritë të mirën dhe të keqen në lidhje me politikat dhe proceset
- Inovacioni përfshin sfidat e etikës
- Vetëdijësimi dhe vëmendja e sidave na lejon që të rrisim inovacionin nëpërmes një filteri të etikës

Teknologjia sjell kompleksitete dhe sfida të etikës por gjithashtu edhe ofron mjete për të menaxhuar këto situata nëse i paraqësim pytetjet e duhura.

Pikëpamjet kanë rëndësi

- Kuriozitet, të kesh një mendje kërkuese, të aplikosh skepticizëm profesional
- Ndërgjegjësimi për paragjykimet personale gjatë zbatimit të gjykitit profesional
- Guximi moral/forca e karakterit
- Përshtatshmëria, kreativiteti, inteligjenca emocionale dhe konteksti i nuk përsëriten lehtë nga makinat

Mendësia e nevojshme për të qenë efektive në mjedisin aktual mishëron aftësitë dhe karakteristikat që do t'i mbajnë AP-të relevante.

Nevojitet një ndryshim i paradigmës së kompetencave

- Ekspertiza teknike është e nevojshme, por aspak e mjaftueshme
- Fokusimi në aftësitë e mundshme (p.sh., vlerësimi kritik, komunikimi, lidershipi, të menduarit strategjik, analiza etike, etj.)
- Rekrutimi, arsimimi dhe trajnimi duhet të përshtaten.

Aftësitë, vlerat, etika dhe qëndrimet profesionale duhet të jenë në qendër të vëmendjes.

Punimi 1, Kompleksiteti dhe Kontabilisti Profesional: Udhëzime Praktike për Vendimmarrjen Etike

- Thekson kompleksitetin e shtuar në botën e sotme, të përkeqësuar nga teknologjia.
- Dallon rrethanat e ndërlikuara nga ato komplekse.
- Shpjegon pse është e rëndësishme që AP-të të njohin kompleksitetin.
- Përmbledh udhëzimet praktike për AP-të për të menaxhuar kompleksitetin.

Punimi 2, Teknologjia është një shpatë me dy tehe

- Thekson mundësitë dhe sfidat për profesionin e kontabilitetit si rezultat i teknologjisë dhe përfshin dy shembuj të sistemeve blockchain dhe AI për të ilustruar këtë.
- Thekson rëndësinë e cilësisë së të dhënave.
- Shpjegon pse udhëheqja etike është e rëndësishme në zhvillimin, zbatimin dhe përdorimin e teknologjisë.
- Përvijon udhëzimet praktike për AP-të.

Punimi 3. Menaxhimi i paragjytimeve dhe keq/dezinformimit

- Thekson ndikimin e paragjytimeve dhe keqinformimit dhe dezinformimit.
- Shpjegon pse dhe si njëanshmëria kërcënon detyrimin e një AP për të respektuar parimin themelor të objektivitetit.
- Thekson udhëzimin për paragjykimin dhe një mendje kërkuese brenda Kodit.

Punimi 4. Mendësia dhe Aftësitë Aktivizuese

- Thekson rolet dhe aftësitë e së ardhmes duke reflektuar prirjen në rritje drejt mbështetjes në të dhënat dhe bashkëpunimin njeri-makinë.
- Thekson se çfarë do të thotë një peizazh i tillë i ndryshueshëm për profesionin e kontabilitetit.
- Shpjegon se si dhe pse mendësia dhe aftësitë e aftësimit janë të rëndësishme në këtë drejtim.
- Përvijon udhëzimet praktike për AP-të si një rrugë përpara.

Resurset tjera në lidhje me lidhshimin

Titulli i materialeve tjera	Zhvilluar nga	Statusi ne nëntor 2022
<i>Zbatimi i Kornizës Konceptuale të Kodit në skenarë të lidhur me teknologjinë</i>	 Building trust, empowering our future The Japanese Institute of Certified Public Accountants	<ul style="list-style-type: none"> • Publikuar ne shtator 2022
<i>Konsiderata të lidhura me teknologjinë për pavarësinë e auditorit</i>	 APESB Accounting Professional & Ethical Standards Board	<ul style="list-style-type: none"> • Ne progres
<i>Eksplorimi i kodit IESBA: Këste të lidhura me teknologjinë</i>	 IFAC	<ul style="list-style-type: none"> • Publikim i nivelit të lartë për rritjen e ndërgjegjësimit: Në vazhdim • Kësti i AI i lëshuar në mars 2022; • Kësti i teknologjisë shkatërruese i lëshuar në nëntor 2022 • IFAC po zhvillon këste shtesë pas dispozitave përfundimtare të lidhura me teknologjinë, të parashikuara në dhjetor 2022

IESBA

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

Azhurnim për projektet tjera të IESBA

Teknologjia: Ndryshimet e propozuara në Kod

Teknologjia: Ndryshimet e propozuara në Kod

Tërheq vëmendjen ndaj kompetencës, konfidencialitetit dhe imperativave të lidhura me epokën dixhitale

Merr parasysh kërcënimet e etikës nga mbështetja në rezultatit e teknologjisë dhe rrethanat komplekse

Trajton dimensionin etik të mbështetjes ose përdorimit të prodhimit të teknologjisë

Forcon pavarësinë e auditorit për shërbimet e lidhura me teknologjinë dhe marrëdhëniet e biznesit

Zbatohet për sigurinë mbi informacionin jofinanciar (p.sh., zbulimet ESG)

- Webinar që shpjegon propozimet e DE të disponueshme [here](#)
- Letra e komenteve të marra janë të disponueshme [here](#)

Teknologjia: Ndryshimet e propozuara në Kod

- Sugjerime për të përmirësuar tekstin
- Fushat e sqarimit

- Aftësitë profesionale (113.1 A1)
- Konfidencialiteti (114 & Fjalorth)
- Rrethanat komplekse (120.13 A1-A3)
- Përdorimi i teknologjisë (200, 220, 300 dhe 320)
- Marrëdhënie të ngushta biznesi (520.3 A2, 520.7 A1 & 600.6)
- Pritja (606.3 A1)

Planfikimi tatimor dhe shërbimet e ndërlidhura

Planifikimi tatimor dhe shërbimet e ndërlidhura

Fokusi në “zonën e hirtë”

Planifikimi tatimor dhe shërbimet e ndërlidhura

Pjesët e reja të propozuara: Pjesa 2 PAIB dhe Pjesa 3 PAPP

Temat

Planifikimi tatimor dhe shërbimet e ndërlidhura

Janar-shkurt
2023

- Drafti i ekspozimit (i nënshtrohet miratimit të Bordit të Dhjetorit)
- Periudha e komenteve 90 ditë

Qershor 2023 Takimet
IESBA

- Përditësim për komentet e rëndësishme të ED

Shtator 2023
Takimet IESBA

- Rishikimi i plotë ED i komenteve

Auditimi i Grupit të Ekipit të Angazhimit

Auditimi i Grupit të Ekipit të Angazhimit

Përafroni përkufizimin e "ekipit të angazhimit" në Kod me përkufizimin në ISA 220 të propozuar (Rishikuar)

Rishikoni Standardet e Pavarësisë në mënyrë që ato të jenë të fuqishme, gjithëpërfshirëse dhe të qarta kur zbatohen në një kontekst auditimi grupor

Koordinim i afërt me IAASB

Auditimi i Grupit të Ekipit të Angazhimit

Definimet e reja dhe të rishikuara

Engagement Team Group Audit Independence

Shtator 2023 Takimet
IESBA

- Diskutuan komente të rëndësishme të ED
- Drafti i rishikuar "leximi i parë".

Nentor/dhjetor 2023
Takimet IESBA

- "Leximi i dytë" dhe miratimi i tekstit përfundimtar

15 Dhejtor 2023

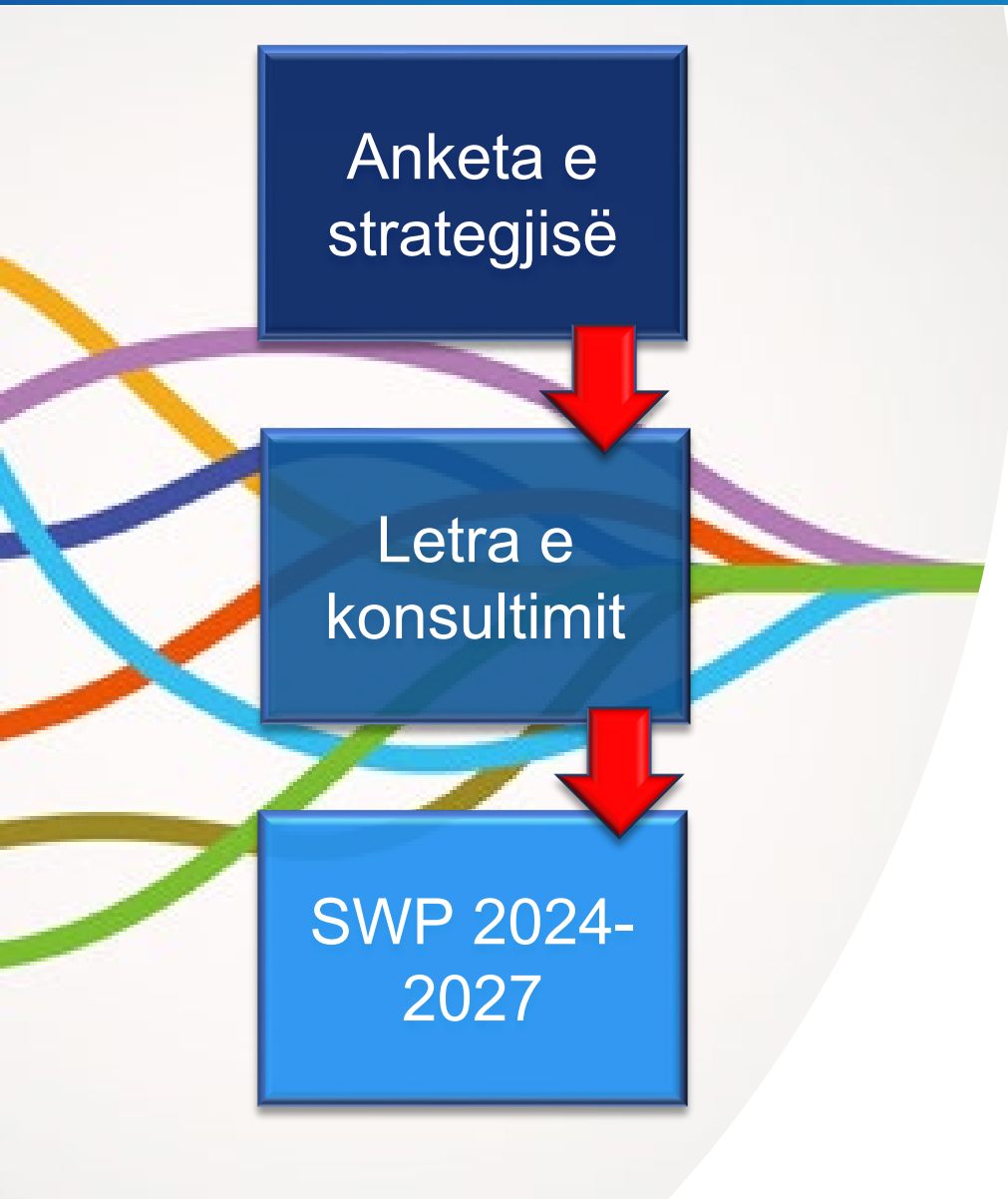
- Data e propozuar e hyrjes në fuqi në përputhje me ISA 600 (Rishikuar)

Plani strategjik i punës 2024-2027

Anketa e strategjisë

SWP, 2024 - 2027

- Konsultimi publik
- Koordinimi i afërt
- Të keni parasysh:
  - Projektet aktuale
  - Obligimet
  - Diskutimet e Bordit
  - Rekomandimet MG

Fushat potenciale me rëndësi strategjike

4 fusha të mundshme të fokusit që mund të ndihmojnë në udhëheqjen e drejtimit dhe prioriteteve të IESBA

Raporti i qëndrueshmërisë dhe siguria

Rritja e standardeve të etikës dhe pavarësisë për raportimin dhe sigurinë e qëndrueshmërisë

PAIBs

Rritja e nivelit etik për kontabilistët profesionistë në biznes

Pavarësia e auditorit

Forcimi i standardeve të pavarësisë për angazhimet e auditimit

Miratimi dhe Zbatimi

Promovimi i miratimit në kohë dhe zbatimit efektiv të Kodit IESBA

Temat kryesore për të ardhmen

Marrëdhëniet afariste

Shkeljet e Kodit

Definicionet

Pavarësia e ekspertëve të jashtëm

Raportet e firmave të auditimit dhe klientëve

Materialet dhe udhëzimet jo autoritative

Plani strategjik i punës: hapat e mëtutjeshëm

Pyetje/ Komente

www.ethicsboard.org

**SUSTAINABILITY REPORTING AND ASSURANCE: A FOCUS
ON ETHICS AND INDEPENDENCE**

Informata të mëtejshme: www.ethicsboard.org/focus-areas/sustainability-reporting-and-assurance

[@Ethics Board](https://twitter.com/Ethics_Board)

[@BSNEK](https://www.linkedin.com/company/bsnek)

** YouTube [@BSNEK](https://www.youtube.com/channel/UCBSNEK)**

Appendix 1 – Overview of Parts and Sections

Part 1 Complying with the Code, Fundamental Principles and Conceptual Framework

Section 100 Complying with the Code

Section 110 The Fundamental Principles

Section 120 The Conceptual Framework

Part 2 Professional Accountants in Business

- Section 200 Applying the Conceptual Framework
- Section 210 Conflicts of Interest
- Section 220 Preparation and Presentation of Information
- Section 230 Acting with Sufficient Expertise
- Section 240 Financial Interests, Compensation and Incentives Linked to Financial Reporting and Decision Making
- Section 250 Inducements, including Gifts and Hospitality
- Section 260 Responding to Non-compliance with Laws and Regulations
- Section 270 Pressure to Breach the Fundamental Principles

Part 3 Professional Accountants in Public Practice

- Section 300 Applying the Conceptual Framework
- Section 310 Conflicts of Interest
- Section 320 Professional Appointments
- Section 321 Second Opinions
- Section 325 Objectivity of an Engagement Reviewer and Other Appropriate Reviewers
- Section 330 Fees and Other Types of Remuneration
- Section 340 Inducements, Including Gifts and Hospitality
- Section 350 Custody of Client Assets
- Section 360 Responding to Non-compliance with Laws and Regulations

International Independence Standards (Parts 4A and 4B)

Part 4A Independence for Audit and Review Engagements

- Section 400 Applying the Conceptual Framework to Independence for Audit and Review Engagements
- Section 410 Fees
- Section 411 Compensation and Evaluation Policies
- Section 420 Gifts and Hospitality
- Section 430 Actual or Threatened Litigation
- Section 510 Financial Interests
- Section 511 Loans and Guarantees
- Section 520 Business Relationships
- Section 521 Family and Personal Relationships
- Section 522 Recent Service with an Audit Client
- Section 523 Serving as a Director or Officer of an Audit Client
- Section 524 Employment with an Audit Client
- Section 525 Temporary Personnel Assignments
- Section 540 Long Association of Personnel (Including Partner Rotation) with an Audit Client
- Section 600 Provision of Non-Assurance Services to an Audit Client
- Section 800 Reports on Special Purpose Financial Statements that Include a Restriction on Use and Distribution (Audit and Review Engagements)

Part 4B Independence for Assurance Engagements other than Audit and Review Engagements

- Section 900 Applying the Conceptual Framework to Independence for Assurance Engagements Other than Audit and Review Engagements
- Section 905 Fees
- Section 906 Gifts and Hospitality
- Section 907 Actual or Threatened Litigation
- Section 910 Financial Interests
- Section 911 Loans and Guarantees
- Section 920 Business Relationships
- Section 921 Family and Personal Relationships
- Section 922 Recent Service with an Assurance Client
- Section 923 Serving as a Director or Officer of an Assurance Client
- Section 924 Employment with an Assurance Client
- Section 940 Long Association of Personnel with an Assurance Client
- Section 950 Provision of Non-Assurance Services to Assurance Clients Other than Audit and Review Engagement Clients
- Section 990 Reports that Include a Restriction on Use and Distribution (Assurance Engagements Other than Audit and Review Engagements)

The 2022 Edition of the *International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards)* (the Code) was issued in September 2022 and incorporates the following revisions that will become effective in December 2022:

- The revisions to the non-assurance services (NAS) and fee-related provisions of the Code.
- The revisions to address the objectivity of an engagement quality reviewer (EQR) and other appropriate reviewers.
- The quality management-related conforming amendments to the Code that were issued as a result of the finalization of the International Auditing and Assurance Standards Board's (IAASB) suite of quality management standards.

In addition, the 2022 edition of the Code contains the IESBA approved revised definition of a public interest entity that will become effective in December 2024.

[Click here](#) to access the Code, including the eCode and e-International Standards.

1. This document is prepared by the staff of the IESBA and illustrates the sections of the Code that were revised since the 2021 edition:

§ Includes the fee-related revisions to the Code.

* Includes the NAS-related revisions to the Code.

^ Includes the revisions to address objectivity of an engagement quality reviewer and other appropriate reviewers.

□ Includes conforming amendments to the Code arising from the IAASB's quality management project